

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

DƯƠNG THỊ HUYỀN TRANG

**QUẢN LÝ DI TÍCH ĐÌNH CẦU ĐỖ, PHƯỜNG HÀ CẦU,
QUẬN HÀ ĐÔNG, THÀNH PHỐ HÀ NỘI**

**TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ VĂN HÓA
Khóa 7 (2017 - 2019)**

Hà Nội, 2019

**CÔNG TRÌNH NÀY ĐÃ ĐƯỢC HOÀN THIỆN TẠI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

Người hướng dẫn khoa học: **TS. Nguyễn Thị Trà Vinh**

Phản biện 1: PGS.TS Trịnh Minh Đức

Phản biện 2: PGS.TS Phạm Trọng Toàn

Luận văn được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn thạc sĩ tại
Trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương
Ngày 01 tháng 10 năm 2019

**Có thể tìm hiểu luận văn tại Thư viện Trường Đại học
Sư phạm Nghệ thuật Trung ương**

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Di tích đình Cầu Đơ là di tích lịch sử văn hóa cấp quốc gia, thuộc làng Cầu Đơ. Làng Cầu Đơ nay thuộc phường Hà Cầu, quận Hà Đông, Hà Nội. Theo Tân Linh (2014), *Chuyện Hà Nội: Kỉ ức Cầu Đơ* thì: “cuối thế kỷ 19 chính quyền thực dân Pháp ra Nghị định thành lập một đô thị hiện đại trên phần đất của tỉnh Hà Nội do nhà Nguyễn "nhượng lại", cho nên trụ sở quan lại cũ của Nam triều ở khu vực Phủ Doãn - Ngõ Huyện phải chuyển về làng Cầu Đơ. Tên Cầu Đơ cũng được đặt làm tên tỉnh (mới) trong thời gian gần 3 năm từ tháng 5/1902 đến tháng 12/1904. Sau đó, tỉnh Cầu Đơ đổi tên là tỉnh Hà Đông, tỉnh lỵ là thị xã Hà Đông [56].

Trái qua các biến cố lịch sử, xã hội, sự bào mòn, hủy hoại của thiên nhiên và quá trình đô thị hóa nên phần lớn các di tích trong đó có di tích đình Cầu Đơ đã bị xuống cấp. Ngoài những hoạt động đã và đang làm trong việc quản lý di tích đem lại hiệu quả cao thì công tác quản lý còn gặp phải một số hạn chế vướng mắc cần phải tháo gỡ, đòi hỏi một nhiệm vụ cấp bách trong việc nâng cao chất lượng công tác quản lý di tích lịch sử đình làng Cầu Đơ.

Đặc biệt với những giá trị lịch sử, văn hóa nghệ thuật đặc sắc của di tích đình Cầu Đơ hiện chưa được chú trọng phát triển, giá trị ngôi đình còn chưa thực sự được nhiều người dân và du khách biết đến. Giá trị của bảo tồn và phát triển di tích lịch sử văn hóa đình Cầu Đơ chưa thực sự gắn liền với lợi ích cho đời sống nhân dân. Do đó là một học viên cao học chuyên ngành Quản lý văn hóa và đã được tìm hiểu về những giá trị của đình Cầu Đơ, tôi quan tâm tới những hiệu quả của việc nâng cao hiệu quả công tác quản lý di tích, đặc biệt là di tích đình làng Cầu Đơ, chính vì thế tôi mạnh dạn lựa chọn đề tài: ***“Quản lý di tích đình Cầu Đơ, phường Hà Cầu, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội”*** làm đề tài luận văn thạc sĩ của mình.

2. Lịch sử nghiên cứu

Trong những năm qua, việc nghiên cứu luận bàn về di tích lịch sử văn hóa luôn được các nhà nghiên cứu quan tâm và trở thành một chủ đề hấp dẫn.

Trong nghiên cứu *Một số vấn đề về di tích lịch sử văn hóa* tác giả Lưu Trần Tiêu (2002) đã chỉ ra rằng vấn đề quản lý nhà nước

trong lĩnh vực bảo tồn di tích thể hiện ở 3 khía cạnh: bảo vệ di tích về mặt pháp lý và khoa học, bảo vệ di tích về mặt vật chất kỹ thuật, sử dụng di tích phục vụ nhu cầu hiện có của xã hội. Từ những nhận định trong nghiên cứu, tác giả đã chỉ ra 6 giải pháp nhằm tăng cường việc thống nhất quản lý nhà nước trong bảo tồn di tích: (i) Thể chế hóa bằng pháp luật các chính sách, cơ chế của nhà nước; (ii) Quy hoạch toàn bộ các di tích được công nhận; (iii) phân cấp quản lý; (iv) Xã hội hóa hoạt động bảo tồn; (v) Ưu tiên đầu tư ngân sách; (vi) Nâng cao trình độ chuyên môn và năng lực của đội ngũ cán bộ.

Đề tài *Quản lý văn hóa các làng nghề ở quận Hà Đông* của tác giả Đặng Thu Hà (2012) đã trình bày những vấn đề lý luận chung và thực trạng quản lý văn hóa các làng nghề truyền thống ở quận Hà Đông từ đó đề xuất những giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả cho công tác này.

Như vậy, tổng quan tình hình nghiên cứu về di tích, quản lý di tích tác giả nhận thấy chưa có công trình nghiên cứu nào được công bố về quản lý di tích đình Cầu Đor, phường Hà Cầu, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội. Qua những công trình trên, tác giả luận văn sẽ tiếp thu, kế thừa kết quả vận dụng vào nghiên cứu của mình.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

Đánh giá thực trạng hoạt động quản lý di tích đình Cầu Đor, phường Hà Cầu, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội; chỉ ra những thành tựu và hạn chế, từ đó đề xuất nhóm giải pháp nâng cao chất lượng công tác quản lý này.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Để thực hiện được mục đích trên đề tài cần thực hiện những nhiệm vụ sau:

- Làm rõ một số vấn đề lý luận về Di sản văn hóa, Di tích lịch sử văn hóa, quản lý, quản lý văn hóa, quản lý di tích lịch sử văn hóa, vai trò của hoạt động quản lý di tích lịch sử văn hóa đối với đời sống cộng đồng.

- Tìm hiểu thực trạng, công tác quản lý di tích đình Cầu Đor, phường Hà Cầu, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội, chỉ ra những kết quả đạt được, hạn chế và nguyên nhân trong công tác đó.

- Đề ra một số nhóm giải pháp nâng cao chất lượng công tác

quản lý di tích đình Cầu Đơ, phường Hà Cầu, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội trong thời gian tương lai.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Luận văn tập trung nghiên cứu về quản lý di tích đình Cầu Đơ, phường Hà Cầu, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

Phạm vi thời gian: Từ năm 2016 đến nay. (Năm 2016 là năm ban hành quy chế tổ chức và hoạt động của Tiểu Ban Quản lý di tích Cầu Đơ nhiệm kỳ 2016 - 2021).

Phạm vi không gian: Luận văn tập trung nghiên cứu thực tế hoạt động quản lý di tích đình Cầu Đơ, phường Hà Cầu, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội.

5. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp phân tích tổng hợp.

Phương pháp quan sát, điền dã.

- Phương pháp phỏng vấn sâu.

6. Những đóng góp của luận văn

Luận văn là công trình nghiên cứu có đóng góp về lý luận và thực tiễn như sau:

Đây là đề tài đầu tiên nghiên cứu chuyên sâu về công tác quản lý di tích đình Cầu Đơ nên góp phần vào xây dựng cơ sở lý luận liên quan đến công tác quản lý di tích đình Cầu Đơ. Kết quả nghiên cứu của chúng tôi có thể cùng cấp những căn cứ thực tiễn một cách khoa học để hoàn thiện thêm về cơ sở lý luận liên quan đến công tác quản lý di tích lịch sử văn hóa Quốc gia.

Tài liệu góp phần giúp cho chính quyền sở tại, ngành văn hóa quận Hà Đông có thể tham khảo trực tiếp quản lý về di tích đình Cầu Đơ. Từ đó nhân rộng ra quản lý di tích trên địa bàn.

7. Bố cục của luận văn

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận, danh mục Tài liệu tham khảo và Phụ lục, luận văn gồm 3 chương, cụ thể như sau:

Chương 1: Khái quát về quản lý di tích và di tích đình Cầu Đơ

Chương 2: Thực trạng quản lý di tích đình Cầu Đơ

Chương 3: Giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý di tích đình Cầu Đơ trong thời gian tới

Chương 1

KHÁI QUÁT VỀ QUẢN LÝ DI TÍCH VÀ DI TÍCH ĐÌNH CẦU ĐỜ

1.1. Một số khái niệm liên quan đến đề tài

1.1.1. Di sản văn hóa

Theo *Công ước Di sản thế giới* thì di sản văn hóa là:

Các di tích: Các tác phẩm kiến trúc, tác phẩm điêu khắc và hội họa, các yếu tố hay các cấu trúc có tính chất khảo cổ học, ký tự, nhà ở trong hang đá và các công trình, sự kết hợp giữa công trình xây dựng tách biệt hay liên kết lại với nhau mà do kiến trúc của chúng, do tính đồng nhất hoặc vị trí trong cảnh quan, có giá trị nổi bật toàn cầu xét theo quan điểm lịch sử, nghệ thuật và khoa học.

Trong các cuốn *Đại từ điển tiếng Việt*, di tích lịch sử văn hóa được hiểu là “Tổng thể những công trình, địa điểm, đồ vật hoặc tác phẩm, tài liệu có giá trị lịch sử hay giá trị văn hóa được lưu lại”.

1.1.2. Di tích lịch sử văn hóa

Theo *Luật Di sản văn hóa* đã chỉ rõ khái niệm di sản văn hóa vật thể và phi vật thể và trong đó có đề cập đến di tích lịch sử văn hóa thuộc di sản văn hóa vật thể.

Theo Điều 14, Nghị định số 92/2002/NĐ-CP ngày 11/11/2002 của Chính phủ Việt Nam quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Di sản văn hoá “Di tích lịch sử - văn hóa là công trình xây dựng, địa điểm và các di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia thuộc công trình, địa điểm đó có giá trị lịch sử, văn hóa, khoa học.”

1.1.3. Quản lý văn hóa

Theo *Hán Việt từ điển* có nêu: “Quản lý là sự trông nom, coi sóc, quản thúc, bó buộc ai đó theo một khuôn mẫu, quy định, nguyên tắc, luật pháp đề ra”. Như vậy, mỗi cá nhân tồn tại trong một môi trường xã hội nhất định và để hoạt động của con người tiến hành thuận lợi, đạt hiệu quả cao trong các lĩnh vực cũng như trong các mối quan hệ xã hội thì đều phải có sự quản lý. Sự quản lý đó tồn tại trong các lĩnh vực khác nhau như: kinh tế, văn hóa, hành chính, luật học... Đó chính là trên phương diện quản lý nhà nước.

1.1.4. Quản lý di tích lịch sử văn hóa

Quản lý di tích lịch sử văn hóa được nằm trong nội dung quản lý văn hóa và có thể hiểu: Quản lý di tích lịch sử văn hóa là sự định hướng, tạo điều kiện tổ chức, điều hành việc bảo vệ, bảo tồn và phát huy giá trị của các di tích theo hướng tích cực. Việc quản lý di tích được thực hiện bởi các chủ thể quản lý, tác động bằng nhiều cách thức khác nhau đến đối tượng quản lý (các di tích) nhằm gìn giữ, bảo vệ và khai thác các giá trị của di tích phục vụ sự phát triển xã hội, đáp ứng nhu cầu về vật chất và tinh thần cho cộng đồng, tạo động lực phát triển và thu hút mọi tầng lớp nhân dân tham gia vào hoạt động quản lý di tích lịch sử văn hóa.

1.1.5. Đình làng, giải pháp, giá trị

1.1.5.1. Đình làng

Theo tác giả Bích Hằng – Quỳnh Trang (2017), *Từ điển Việt Nam*, Nxb Hồng Đức, Hà Nội thì khái niệm đình hay đình làng được định nghĩa như: “Nhà công cộng của làng thời phong kiến được xây dựng làm nơi thờ thành hoàng làng và họp việc làng”.

1.1.5.1. Giá trị, giải pháp

Theo như *Từ điển Tiếng Việt* của tác giả Bích Hằng - Quỳnh Trang thì giá trị có nghĩa là: “Cái làm cho một vật có ích lợi, có ý nghĩa, là đáng quý về một mặt nào đó...” [17, tr.199]

Hay theo tác giả Ngô Đức Thịnh (2010), *Một số vấn đề lý luận nghiên cứu hệ giá trị văn hóa truyền thống trong đổi mới và hội nhập*, Báo cáo tại Hội thảo khoa học bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống Việt nam trong quá trình đổi mới và hội nhập, Đề tài KX.03.14/06-10 thì:

Giá trị cũng như tập quán, chuẩn mực, tri thức... đều là sản phẩm của quá trình tư duy, sản xuất tinh thần của con người, nó là yếu tố cốt lõi nhất của văn hóa. Giá trị, giá trị văn hóa là một hình thái của đời sống tinh thần, nó phản ánh và kết tinh đời sống văn hóa vật chất và văn hóa tinh thần của con người. [45]

1.2. Nội dung quản lý di tích lịch sử văn hóa

Để quản lý tốt các di tích lịch sử văn hóa cần nắm bắt được các nội dung về quản lý di tích lịch sử văn hóa. Do di tích lịch sử văn hóa là một bộ phận của DSVH vật thể, nên các nội dung của quản lý di tích lịch sử văn hóa cũng thuộc các nội dung của quản lý DSVH. Các nội dung trên được quy định

theo Điều 54 và Điều 55 của *Luật Di sản văn hóa năm 2001* và *Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Di sản văn hóa năm 2009*, cụ thể tại chương 5, mục 1, điều 54 *Luật Di sản văn hóa năm 2001*.

1.3. Quản lý nhà nước về di tích lịch sử văn hóa

Theo ý kiến của tác giả Lưu Trần Tiêu đã đưa ra trong bài *Một số vấn đề về di tích lịch sử văn hóa*, tác giả đã đề cập đến vấn đề quản lý nhà nước trong lĩnh vực bảo tồn di tích cần được thực hiện ở trên các phương diện cụ thể: Bảo vệ di tích về mặt pháp lý và khoa học, bảo vệ di tích về mặt vật chất kỹ thuật, cuối cùng là sử dụng di tích phục vụ nhu cầu hiện tại của xã hội.

1.3.1. Các văn bản quản lý

Luật Di sản văn hóa được Quốc hội thông qua ngày 29/6/2001 và được sửa đổi, bổ sung một số Điều và được Quốc hội thông qua ngày 18/6/2009. Các Điều trong *Luật Di sản văn hóa* và *Luật sửa đổi, bổ sung một số Điều của Luật Di sản văn hóa* được quy định chi tiết bằng *Nghị định số 98/2010/NĐ-CP ngày 21/9/2010 của Chính phủ*.

Tại Hội nghị lần thứ 5 Ban chấp hành Trung ương Đảng khoá VIII đã ra Nghị quyết về xây dựng và phát triển nền văn hoá Việt Nam tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc.

Ngoài ra còn có các văn bản thể hiện chủ trương, đường lối chính sách của Đảng, nhà nước về quản lý di sản văn hóa nói chung và di tích lịch sử văn hóa nói riêng: *Quyết định số 1076/QĐ-BVHTT ngày 24/7/2001 của Bộ trưởng Bộ Văn hóa - Thông tin*; *Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 09/6/2014 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam tại Hội nghị Trung ương lần thứ chín, khóa XI* đã đề ra 06 nhiệm vụ xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam trong thời gian tới; *Thông tư liên tịch 19/2013/TTLT-BVHTTDL-BTNMT* ngày 30/12/2013 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Bộ Tài nguyên và Môi trường.

Đối với thành phố Hà Nội, UBND thành phố cũng đã đưa ra nhiều văn bản quy phạm, văn bản hướng dẫn, các kế hoạch nhằm triển khai có hiệu quả công tác quản lý di tích trên địa bàn thành phố. Các văn bản có thể kể đến: *Luật Thủ đô số 25/2012/QH13 ngày 21 tháng 11 năm 2012 của Quốc hội nước CHXHCN Việt Nam* (Điều 11. Bảo tồn và phát triển văn hóa), *Nghị quyết số 16/2013/NQ-HĐND* ngày 17/7/2013 của Hội đồng nhân dân thành phố Hà Nội .

1.3.2. Vai trò của công tác quản lý nhà nước về di tích lịch sử văn hóa

Công tác quản lý nhà nước về di tích lịch sử văn hóa đóng vai trò quan trọng trong việc giữ gìn và phát triển nền văn hóa Việt Nam “tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc” và hòa nhập, phát triển cùng với thế giới.

Công tác quản lý nhà nước về di tích lịch sử văn hóa đưa công tác quản lý, bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa đi theo đúng đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước. Không những thế còn đưa ra được những quy định chi tiết cho hoạt động của công tác quản lý nhà nước về di tích lịch sử văn hóa, từ đó các cấp quản lý có cơ sở để thực hiện như: quy định về công nhận di tích theo các cấp hay như hủy bỏ xếp hạng với trường hợp di tích đã được xếp hạng nhưng sau đó không còn đủ tiêu chuẩn theo quy định hoặc bị hủy hoại không có khả năng phục hồi. Như vậy, các chủ thể quản lý có thể dễ dàng thực hiện việc xếp hạng di tích theo đúng quyền hạn của mình.

1.4. Tổng quan về di tích đình Cầu Đơ

1.4.1. Khái quát về địa danh làng Cầu Đơ, phường Hà Cầu

Địa danh làng Cầu Đơ đã trải qua nhiều lần thay đổi tên gọi và đơn vị hành chính, cho đến nay là thuộc phường Hà Cầu, quận Hà Đông, Hà Nội.

Phường Hà Cầu nằm ở trung tâm quận Hà Đông, Hà Cầu có vị trí thuận lợi về giao thông, có nhiều con đường huyết mạch của Hà Đông như Quốc lộ 6, đường Quang Trung. Phường Hà Cầu và làng Cầu Đơ nằm ở một vị trí khá thuận lợi về giao thông, nằm ở trung tâm của quận nên đây là điều kiện thuận lợi để phát triển về kinh tế, văn hóa của làng.

1.4.2. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội phường Hà Cầu

Về điều kiện tự nhiên phường Hà Cầu có thời tiết chung của nhiệt đới gió mùa: nóng ẩm, mưa nhiều. Bốn mùa xuân, hạ, thu, đông rõ rệt với thời tiết này cho Hà Cầu một lượng mưa dồi dào, nắng nhiều phù hợp với phát triển nông nghiệp. Tuy nhiên do đất nông nghiệp của phường Hà Cầu vốn dĩ đã ít nay lại thường xuyên bị thu hẹp, nhường đất cho các công trình trụ sở của Hà Đông, Hà Nội hay các tòa nhà cao tầng mọc lên ngày càng nhiều. Những năm gần đây, phường Hà Cầu có

những bước chuyển mình mạnh mẽ theo sự phát triển chung của Thủ đô.

Với những nét văn hóa riêng làng Cầu Đơ cũng như phường Hà Cầu còn được gìn giữ trong các di tích lịch sử - văn hóa có giá trị văn hóa cao. đình Cầu Đơ là một trong những di tích ấy, được tồn tại trong một làng với truyền thống hiếu học, tôn trọng, gìn giữ những nét văn hóa riêng.

1.4.3. Đặc điểm di tích lịch sử văn hóa đình Cầu Đơ

1.4.3.1. Lịch sử hình thành, niên đại di tích đình Cầu Đơ

Đình Cầu Đơ trước kia thuộc xã Hà Cầu, thị xã Hà Đông, tỉnh Hà Tây, nay là phường Hà Cầu, thành phố Hà Nội. Theo sử sách ghi lại, đình Cầu Đơ có từ thế kỷ XV, được dựng ven sông Nhuệ, cách trung tâm thành phố Hà Nội (ngày nay) khoảng 10km. Đình thờ tướng quan Đỗ Bí, người có công giúp vua Lê Lợi đánh đuổi giặc Minh lập ra triều Hậu Lê. Vào đời vua Lê Hy Tông (1676) Đỗ Bí được sắc phong làm Thành Hoàng làng Cầu Đơ. Hàng năm cứ đến ngày 14, 15 tháng Giêng, nhân dân ở làng Cầu Đơ lại tổ chức lễ cúng Thành Hoàng. Đến cuối thế kỷ XIX thực dân pháp mở rộng thành phố Hà Nội vào Hà Đông, vì vậy đến năm 1902 đình Cầu Đơ được di chuyển về địa điểm như hiện nay, gần quốc lộ và hướng về phía Tây Bắc [Phụ lục 1, tr.113].

1.4.3.2. Kiến trúc, di vật, cổ vật trong di tích đình Cầu Đơ

Do đình được trùng tu nhiều lần, nên trong một kiến trúc tổng thể hiện nay có các phần thuộc các thời gian xây dựng khác nhau và chức năng sử dụng cũng khác nhau. Hệ thống nghi môn, sân đình, tòa phượng đình, hai bên là nhà táo mạt đối diện nhau qua tòa phượng đình. Sau tòa phượng đình là nhà tiền tế rồi đến tòa hậu cung có kết cấu chữ đình.

1.4.4. Những giá trị của di tích đình Cầu Đơ

Đình làng Đơ xét về kiến trúc thì không có nhiều giá trị nghệ thuật đặc sắc so với các ngôi đình khác, tuy nhiên lại có giá trị cao trong các phần trang trí, các di vật được gìn giữ tại ngôi đình này.

Điểm làm lên giá trị của các ngôi đình nói chung và đình Cầu Đơ nói riêng không chỉ ở giá trị lịch sử, tồn tại lâu đời và mang phong cách của một thời kỳ nào đó mà còn ở giá trị tư tưởng của người dân, giá trị nghệ thuật cao của các mảng chạm khắc, các mảng trang trí trong đình.

Đình Cầu Đor có nhiều mảng chạm khắc với giá trị nghệ thuật cao với nội dung đề tài phong phú: tứ linh, tứ quý; đề tài thực vật... Qua những mảng trang trí còn lại ở đình Cầu Đor đã cho thấy được ý nghĩa, quan niệm của người dân về thế giới xung quanh, nói lên những ước vọng, những ý muốn ẩn sâu sau nội dung của các mảng trang trí này.

Những di vật thuộc hệ thống di vật bằng gỗ bao gồm: một kiệu long đình, một kiệu bát cống, khám thờ, ngai thờ của các vị thần, một chiếc sàng thờ, hai chiếc nhang án, ngựa gỗ, đồ bát bửu, lễ bộ, nhiều câu đối, hoành phi.

1.1.5. Vai trò của di tích đình Cầu Đor trong đời sống cộng đồng

Những giá trị của đình Cầu Đor đã khẳng định vai trò của ngôi đình này trong đời sống cộng đồng người dân làng Đor.

Đình Cầu Đor trở thành tâm điểm trong hoạt động tín ngưỡng của làng với lễ hội truyền thống là giá trị văn hóa phi vật thể quý báu mà ngôi đình cũng như người dân làng còn gìn giữ được.

Bên cạnh đó, đình Cầu Đor còn đem đến cho người dân những giá trị trong đời sống vật chất. Nhờ có việc quảng bá những giá trị của đình Cầu Đor, nhiều du khách đến với đình sẽ mang lại cho người dân ở đây một nguồn thu không nhỏ.

Tiểu kết

Đình Cầu Đor trở thành một địa chỉ văn hóa của làng Cầu Đor, phường Hà Cầu, Hà Đông, Hà Nội ngày nay. Với nhiều nét đặc sắc riêng về vị trí địa lý, đời sống kinh tế xã hội đã tạo cho làng Cầu Đor cũng như phường Hà Cầu một động lực để phát triển. Trong sự phát triển ấy vẫn tồn tại được những giá trị văn hóa đặc sắc của đình Cầu Đor đầy sự đa dạng và phong phú.

Chương 2

THỰC TRẠNG QUẢN LÝ DI TÍCH ĐÌNH CẦU ĐỜ

2.1. Các chủ thể quản lý di tích đình Cầu Đờ

Việc phân cấp quản lý di tích lịch sử văn hóa của thành phố Hà Nội được quy định cụ thể tại *Quyết định số 1706/2001/QĐ-BVHTT, ngày 24/7/2001 của Bộ trưởng Bộ Văn hóa - Thông tin* về việc phê duyệt quy hoạch tổng thể bảo tồn và phát huy giá trị di tích Lịch sử - Văn hóa và danh lam thắng cảnh đến năm 2020; Năm 2016 Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội ban hành *Quyết định số 48/2016/QĐ-UBND ngày 17/11/2016* và ban hành kèm theo quy chế quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích lịch sử - văn hóa và danh lam thắng cảnh trên địa bàn thành phố Hà Nội [Phụ lục 4, tr.124].

Như vậy công tác quản lý di tích lịch sử, văn hóa được phân cấp quản lý rõ ràng theo một hệ thống đồng bộ, thống nhất từ trên xuống.

2.1.1. Sở Văn hóa, Thể thao thành phố Hà Nội

Sở Văn hóa, Thể thao thành phố Hà Nội là đơn vị chuyên môn quản lý di tích lịch sử văn hóa thuộc thẩm quyền của Sở. Sở hoạt động dưới sự chỉ đạo, kiểm tra, giám sát của UBND thành phố Hà Nội. Sở có trách nhiệm lập kế hoạch, đề án trình UBND thành phố xem xét các vấn đề có liên quan đến quản lý di tích. Sở VH&TT thành phố Hà Nội trực tiếp quản lý và chỉ đạo Phòng VH&TT các quận, huyện trên địa bàn thành phố Hà Nội.

2.1.2. Phòng Văn hóa và thông tin quận Hà Đông

Phòng Văn hóa và thông tin quận Hà Đông có đầy đủ các chức năng, nhiệm vụ và quyền hạn qui định tại *Thông tư Liên tịch số 07/2015/TTLT-BVHTTDL-BNV ngày 14/9/2015 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch - Bộ Nội vụ*. Trong đó có nhiệm vụ, quyền hạn về bảo vệ các di tích lịch sử - văn hoá và danh lam thắng cảnh; bảo vệ, tôn tạo, khai thác, sử dụng hợp lý tài nguyên du lịch, môi trường du lịch, khu du lịch, điểm du lịch trên địa bàn... Với các nhiệm vụ, quyền hạn đã được quy định có liên quan đến công tác bảo vệ các di tích lịch sử - văn hóa đã được Phòng VH&TT quận Hà Đông thực hiện nghiêm túc. Do đó, đến nay công tác quản lý di tích đình Cầu Đờ đã đạt được kết quả tốt, không gian đình không bị xâm lấn thêm, các phần kiến trúc trong đình được trùng tu, tôn tạo với tinh thần tôn trọng nguyên bản các

phần được trùng tu một cách tối đa nhất....

2.1.3. Ủy ban nhân dân quận Hà Đông

Ủy ban nhân dân quận Hà Đông là cơ quan quản lý trực tiếp Ủy ban nhân dân phường Hà Cầu, nơi có di tích đình Cầu Đơ, do đó mọi công tác liên quan đến quản lý về mặt nhà nước của di tích Cầu Đơ đều nằm dưới sự chỉ đạo, giám sát của UBND quận Hà Đông.

Chức năng, nhiệm vụ và cơ cấu tổ chức của UBND quận Hà Đông được thực hiện theo quy định tại *Luật số 11/2003/QH11 của Quốc hội về Luật tổ chức Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân*. Và chức năng, nhiệm vụ của các phòng ban, cơ quan chuyên môn thuộc UBND quận Hà Đông được thực hiện theo *Nghị định số 37/2014*, ngày 05/5/2014 của Thủ tướng chính phủ về việc quy định tổ chức các cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân huyện, quận, thị xã, thành phố trực thuộc tỉnh.

2.1.4. Ủy ban nhân dân phường Hà Cầu

Ủy ban nhân dân phường Hà Cầu là cơ quan thực hiện chức năng quản lý nhà nước trực tiếp đối với hoạt động quản lý di tích đình Cầu Đơ, dưới sự chỉ đạo về chuyên môn của Phòng VH&TT quận và quy định về pháp luật của nhà nước.

Ủy ban nhân dân phường Hà Cầu có đầy đủ các chức năng nhiệm vụ được quy định tại *Luật số 11/2003/QH11 của Quốc hội về Luật tổ chức Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân*. Trong đó có chức năng nhiệm vụ về văn hóa, thể thao cụ thể thao như “Xây dựng phong trào và tổ chức các hoạt động văn hoá, thể dục thể thao; tổ chức các lễ hội cổ truyền, bảo vệ và phát huy giá trị của các di tích lịch sử - văn hoá và danh lam thắng cảnh ở địa phương theo quy định của pháp luật”.

2.1.5. Tiểu Ban quản lý di tích đình Cầu Đơ

Từ chủ trương của thành phố, phường Hà Cầu đã thành lập Ban quản lý di tích phường Hà Cầu nhằm tổ chức quản lý chung các di tích trên địa bàn phường và nhằm đề sát sao hơn với việc quản lý di tích đình, chùa Cầu Đơ, UBND phường đã thành lập Tiểu Ban quản lý di tích Cầu Đơ theo *Quyết định số 281/QĐ-UBND ngày 27 tháng 11 năm 2018 của UBND phường Hà Cầu*. Tiểu BQL di tích Cầu Đơ được kiện toàn, thay thế, bổ sung thành viên và hiện nay có:

Tiểu ban quản lý di tích được giao 7 nhiệm vụ:

Nhằm quy định chi tiết hơn về các hoạt động của di tích Cầu

Đor, Tiểu ban quản lý di tích đã đưa ra Quy chế tổ chức và hoạt động của tiểu ban QLDT Cầu Đor (nhiệm kỳ 2016 - 2021).

2.1.6. Cộng đồng dân cư phường Hà Cầu

Cộng đồng dân cư phường Hà Cầu là một trong những chủ thể quản lý có sự gắn bó, gắn gũi nhất với đình Cầu Đor. Trong lịch sử tồn tại của đình, cộng đồng dân cư chính là những người đã dựng lên ngôi đình thờ tướng Đỗ Bí và cho đến ngày nay cũng chính họ là những người tham gia vào bảo vệ, tu bổ và tôn tạo đình.

Cư dân có sự nhiệt tình, tâm huyết đối với các hoạt động liên quan đến công tác bảo vệ và phát huy giá trị di tích lịch sử văn hóa của phường. Họ tham gia từ công tác bảo vệ, giám sát công tác trùng tu, tôn tạo đình Cầu Đor, tham gia trực tiếp vào các hoạt động trong lễ hội của đình.

Cùng với sự đoàn kết trong cộng đồng cư dân phường Hà Cầu, những yếu tố trên đã tạo nên một vai trò quan trọng của cộng đồng trong công tác bảo tồn và phát huy giá trị di tích lịch sử văn hóa đình Cầu Đor. Từ vai trò ấy của cộng đồng cư dân, các cấp quản lý cần có biện pháp khuyến khích, phát huy được vai trò của cộng đồng trong hoạt động quản lý di tích đình Cầu Đor của mình.

2.2. Cơ chế phối hợp quản lý di tích đình Cầu Đor

Cơ chế phối hợp quản lý di tích đình Cầu Đor được dựa trên các văn bản quy định của nhà nước và UBND thành phố Hà Nội: *Nghị quyết số 21/NQ-CP, ngày 21/3/2016* của Chính phủ về phân cấp quản lý nhà nước; trên cơ sở *Luật Di sản Văn hóa, Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Di sản Văn hóa; Nghị định 70 của Chính phủ* quy định thẩm quyền, trình tự, thủ tục lập, phê duyệt quy hoạch, dự án bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích lịch sử - văn hóa, danh lam thắng cảnh; *Quyết định số 48/2016/QĐ-UBND ngày 17/11/2016* và ban hành kèm theo Quy chế quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích lịch sử - văn hóa và danh lam thắng cảnh trên địa bàn thành phố Hà Nội. Nhìn chung cơ chế phối hợp quản lý di tích đình Cầu Đor được tổ chức theo cấp hành chính, theo chiều dọc từ thành phố xuống cấp huyện, xã. Đây chính là cơ sở để xác định trách nhiệm, chức năng, nhiệm vụ của các cấp, các ngành trong công tác quản lý nhà nước và quản lý trực tiếp di tích trên địa bàn thành phố nói chung và di tích đình Cầu Đor nói riêng.

2.3. Các hoạt động quản lý di tích đình Cầu Đơ

2.3.1. Tuyên truyền, phổ biến văn bản quản lý, chỉ đạo

Di tích đình Cầu Đơ nằm trong hệ thống quản lý di tích của quận Hà Đông, của thành phố Hà Nội, do đó công tác quản lý đình cũng cần phải thực hiện theo các văn bản chỉ đạo chung từ trung ương, UBND thành phố Hà Nội, Sở Văn hóa Thể thao, UBND quận Hà Đông, phòng Văn hóa và Thông tin quận... Nhận thức được tầm quan trọng của việc hiểu và thực hiện theo các văn bản quản lý, chỉ đạo của các cấp trong công tác bảo tồn và phát huy giá trị di tích lịch sử nghệ thuật đình Cầu Đơ, các cấp quản lý đã quan tâm đến công tác tuyên truyền, phổ biến các văn bản, chỉ đạo đó.

2.3.2. Quản lý nhân sự, kiện toàn bộ máy tổ chức

Hiện nay, đối với các phòng, ban, đơn vị quản lý về chuyên môn của các di tích trên địa bàn quận Hà Đông nói chung, phường Hà Cầu và đình Cầu Đơ nói riêng đang được các cấp chính quyền địa phương quan tâm đào tạo, bồi dưỡng và nâng cao nghiệp vụ.

Đội ngũ nhân sự của tiểu ban QLDT thường xuyên được kiện toàn khi khuyết nhân sự nhằm đảm bảo mọi hoạt động của tiểu ban được tiến hành một cách đầy đủ, thuận lợi nhất.

Nhờ có các biện pháp quản lý tốt nhân sự, kiện toàn bộ máy nhân sự mà các hoạt động quản lý di tích Cầu Đơ trong những năm gần đây đã đạt được những kết quả đáng khích lệ. Tiểu ban QLDT ngày càng được nâng cao trình độ nhờ tinh thần học hỏi của các thành viên cũng như nỗ lực trang bị kiến thức về luật di sản văn hóa, các văn bản liên quan đến quản lý di tích và các giá trị lịch sử văn hóa của di tích Đình Cầu Đơ của các cấp quản lý cho đội ngũ cán bộ phụ trách văn hóa tại địa phương và các thành viên tiểu ban QLDT Cầu Đơ.

2.3.3. Công tác trùng tu tôn tạo, quản lý cơ sở vật chất

Đình Cầu Đơ là một di tích đã được công nhận là di tích lịch sử văn hóa cấp quốc gia nhờ các giá trị về lịch sử, văn hóa nghệ thuật của mình. Do đó việc bảo vệ, gìn giữ ngôi đình trước sự tác động của thiên nhiên ngày càng khắc nghiệt, trước những tác động của quá trình đô thị hóa, của con người, ngày càng trở nên cấp thiết. Nhận thức được điều đó, UBND quận Hà Đông, Phòng Văn hóa và Thông tin quận cũng như tiểu ban QLDT Cầu Đơ đã chú trọng đến công tác trùng tu, tôn tạo và tu bổ thường xuyên ngôi đình.

2.3.3.1. Công tác trùng tu tôn tạo công trình kiến trúc

Những năm gần đây, để thực hiện tốt công tác bảo vệ di tích đình Cầu Đor, việc làm đầu tiên của các cấp quản lý là bảo vệ nguyên trạng diện tích của đình, không để các hộ dân, cũng như các công trình xung quanh đình lấn chiếm, làm thu hẹp diện tích của đình. Thực hiện trùng tu, tôn tạo các thành phần kiến trúc: mái, cột cái...

Từ sau đợt trùng tu mái của tòa phượng đình đến nay, đình Cầu Đor chỉ sửa chữa, tu bổ lại một số phần nhỏ trong kiến trúc và cấu kiện của đình.

2.3.3.2. Công tác quản lý di vật

Bên cạnh việc bảo vệ và trùng tu di tích, các cấp quản lý còn chú ý đến công tác kiểm kê, lập hồ sơ khoa học di tích, xác định giá trị các di vật đang được lưu giữ tại đình. Đây là một hoạt động có tính khoa học do đó cần sự phối hợp cùng với các đơn vị chuyên môn, trong thời gian vừa qua đã xác định được các di vật có giá trị với các chất liệu: gỗ, đá, vải... Khi làm tốt công tác kiểm kê các hiện vật, cũng như xác định được giá trị của chúng đã góp phần quan trọng cho việc bảo vệ, trùng tu tôn tạo tại đình. Các di vật cổ còn được lưu giữ tại đình cũng thường xuyên được rà soát hiện trạng và tiến hành tu bổ nhằm bảo đảm chúng được bảo quản nguyên trạng một cách tốt nhất.

2.3.3.3. Công tác quản lý môi trường, cảnh quan

Đối với công tác quản lý môi trường, cảnh quan Tiểu BQL di tích đình Cầu Đor đã luôn cố gắng phối hợp với đoàn thanh niên của phường để tổ chức các đợt ra quân tuyên truyền, phổ biến các nội dung về giữ gìn cảnh quan, môi trường trong và xung quanh di tích đình Cầu Đor. Đặc biệt là vào các dịp lễ, tết đều tổ chức dọn dẹp, vệ sinh môi trường khu vực xung quanh đình. Các hàng quán được tuyên truyền, nhắc nhở và động viên về việc giữ gìn cảnh quan môi trường xung quanh đình sao cho sạch đẹp, tránh tình trạng đê phương tiện lộn xộn, rác thải để không đúng nơi quy định gây mất mỹ quan.

2.3.4. Hoạt động tổ chức kiểm tra, giám sát và khen thưởng

Công tác thanh tra được Sở VH TT & DL chú trọng, chỉ đạo công tác kiểm tra giám sát, dưới sự phối hợp giữa Ban thanh tra của Sở với Thanh tra chính quyền địa phương các cấp đã tiến hành thanh

tra kiểm tra việc chấp hành luật DSVH trong công tác bảo vệ và phát huy giá trị di tích và danh thắng cảnh trên địa bàn thành phố Hà Nội.

Ngoài ra UBND phường Hà Cầu, Tiểu ban QLDT Cầu Đơ và nhân dân trong vùng đã thực hiện việc tổ chức kiểm tra, giám sát và khen thưởng trên các mặt.

Bên cạnh công tác kiểm tra, giám sát các hoạt động trong quản lý di tích đình Cầu Đơ, các cấp quản lý còn thực hiện tốt việc khen thưởng.

2.3.5. Vai trò của cộng đồng trong việc bảo tồn, phát huy di tích đình Cầu Đơ

Cộng đồng cư dân phường Hà Cầu luôn là nhân tố quan trọng trong công tác quản lý và công tác bảo tồn di tích lịch sử văn hóa đình Cầu Đơ. Với vai trò là chủ thể các hoạt động bảo tồn, gìn giữ và phát huy các giá trị của đình tại địa phương mình.

Người dân sẽ là những thành viên tham gia tích cực nhất đến công tác quản lý, bảo vệ các giá trị di tích, do đó các cấp quản lý cần phổ biến cho người dân hiểu được các giá trị to lớn về mặt tinh thần đối với đời sống của người dân.

Cộng đồng dân cư phường Hà Cầu và công tác quản lý di tích đình Cầu Đơ có mối liên hệ mật thiết không chỉ trong lịch sử xây dựng và tồn tại của đình đến ngày nay mà còn thể hiện ở sự tham gia đóng góp tích cực của cộng đồng vào các hoạt động có liên quan:

2.4. Đánh giá công tác quản lý di tích đình Cầu Đơ

2.4.1. Những thành tựu đạt được

Trong công tác quản lý di tích đình Cầu đơ, hoạt động quản lý, bảo tồn tôn tạo và phát huy các giá trị di tích lịch sử văn hóa của quận Hà Đông, UBND phường Hà Cầu, BQL di tích phường, Tiểu ban QLDT Cầu Đơ đã đạt được một số thành tích.

Trong công tác quản lý di tích đình Cầu Đơ luôn có sự thống nhất về mặt quản lý nhà nước từ cấp Trung ương đến địa phương. Sự thống nhất quản lý đã giúp cho quá trình thực hiện các hoạt động quản lý di tích đình Cầu Đơ được tiến hành đúng hướng, bài bản, đúng chỉ đạo của các cấp có thẩm quyền; Thực hiện tốt việc cập nhật, tìm hiểu, nghiên cứu các văn bản quy phạm pháp luật, các văn bản chỉ đạo của các bộ, ban, ngành, UBND thành phố có liên quan đến quản lý di tích; Công tác trùng tu, tu bổ, tôn tạo đình

Cầu Đơ hàng năm đều được đưa vào nội dung các cuộc họp của Tiểu ban QLDT của quý II và III, với những hư hỏng nhỏ, Tiểu ban Quản lý di tích báo cáo BQL di tích phường Hà Cầu và UBND phường để tiến hành tu bổ.

Việc kiểm tra, giám sát các công tác quản lý di tích đình Cầu Đơ được thực hiện định kỳ 1 năm 1 lần.

Xác định rõ vai trò của việc phát huy sức mạnh cộng đồng trong mọi hoạt động tại đình Cầu Đơ. Do đó nhiều công việc của đình luôn nhận được sự quan tâm của người dân phường Hà Cầu nói riêng và quận Hà Đông nói chung.

2.4.2. Những mặt hạn chế

Trong công tác quản lý đình Cầu Đơ, bên cạnh những thành tựu đã đạt được vẫn còn tồn tại những hạn chế: Về nhân sự có những hoạt động thiếu đi tính chuyên môn, chuyên nghiệp; Nhận thức của người dân còn hạn chế; Không gian của đình là không gian sinh hoạt chung của cộng đồng dân cư khiến cho không gian tĩnh lặng, linh thiêng của ngôi đình có phần bị phá vỡ; Các ngôi nhà cao tầng ngày càng mọc lên nhiều hơn khiến không gian và tầm nhìn của đình bị hạn chế; Những đợt tu bổ, tôn tạo di tích dù ít hay nhiều cũng đã dần làm đi vẻ đẹp ban đầu của di tích mà thay vào đó là cái nhìn của thời đại, đôi khi nó trở nên không ăn nhập với các giá trị cũ; Công tác kiểm tra, đánh giá và khen thưởng chưa thường xuyên, chưa đảm bảo yếu tố chuyên môn của các thành viên ban kiểm tra, giám sát.

Tiểu kết

Trong Chương 2 chúng tôi tiến hành nghiên cứu và đi sâu vào thực trạng quản lý di tích lịch sử văn hóa đình Cầu Đơ. Với những điều đã và chưa làm được cần được nhìn nhận một cách đúng đắn nhất để phát huy những điều đã làm được và khắc phục hạn chế tồn tại.

Dựa trên những điểm đã đạt được và những hạn chế trong công tác quản lý di tích đình Cầu Đơ, đưa ra những định hướng lâu dài, các biện pháp nhằm bảo tồn và phát huy được giá trị của di tích lịch sử văn hóa đình Cầu Đơ.

Chương 3

GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ DI TÍCH ĐÌNH CẦU ĐƠ TRONG THỜI GIAN TỚI

3.1. Những tác động tới công tác quản lý di tích đình Cầu Đơ hiện nay

3.1.1. Tác động từ môi trường

Đình Cầu Đơ có một lịch sử phát triển và tồn tại lâu dài, do đó dù đã được tu bổ, tôn tạo trong suốt quá trình tồn tại di tích từ xưa đến nay nhưng vẫn không thể tránh khỏi ảnh hưởng ngày càng lớn của thời tiết khắc nghiệt nước ta (nóng ẩm, nắng nóng mưa nhiều). Điều này cũng đã gây ra ảnh hưởng không nhỏ đến chất lượng và tuổi thọ của các cấu kiện gỗ cũng như các phần kiến trúc của đình. Trong khi đó, di tích đình Cầu Đơ còn có các phần kiến trúc bằng chất liệu gỗ, một chất liệu dễ hư hại do yếu tố thời tiết, thời gian.

Các yếu tố ảnh hưởng từ môi trường (biến đổi khí hậu, ô nhiễm môi trường phát sinh trong đời sống sinh hoạt của người dân) kiến cho công tác quản lý di tích đình Cầu Đơ phải chịu những tác động tiêu cực từ môi trường.

3.1.2. Tác động từ quá trình đô thị hóa

Thêm vào đó di tích đình Cầu Đơ còn chịu ảnh hưởng của quá trình đô thị hóa đang diễn ra nhanh chóng và trên diện rộng. Áp lực về dân số ngày càng cao khiến cho đòi hỏi giải quyết các nhu cầu về nhà ở, giao thông.... Hiện nay, con đường tỉnh lộ ngày càng được mở rộng, đường đã tiến sát đình Cầu Đơ, lưu lượng phương tiện qua đây là rất lớn có thể ảnh hưởng đến kết cấu và nền móng của di tích. Thanh niên vướng vào tệ nạn có thể trở thành những đối tượng trộm cắp cổ vật trong đình.

Đô thị hóa đem đến cho đại bộ phận dân cư phường Hà Cầu một cuộc sống ngày càng tốt hơn, chính vì vậy họ có thời gian, điều kiện và tinh thần để hướng tới những việc làm như bảo tồn, phát huy giá trị di tích lịch sử đình Cầu Đơ.

3.1.3. Tác động từ các chủ thể quản lý

Các chủ thể quản lý của di tích lịch sử đình Cầu Đor như UBND thành phố Hà Nội, Sở Văn hóa Thể thao thành phố Hà Nội, UBND quận Hà Đông, UBND phường Hà Cầu, Phòng Văn hóa và Thông tin quận Hà Đông, Tiểu ban quản lý di tích là những chủ thể quản lý cấp cơ sở gần nhất với công tác quản lý đình.

Cộng đồng dân cư là một chủ thể quan trọng, góp phần trực tiếp vào hiệu quả quản lý của di tích đình Cầu Đor nên có tác động lớn đến công tác quản lý di tích đình Cầu Đor.

3.1.4. Tác động của việc bố trí nguồn kinh phí

Trong công tác quản lý di tích lịch sử văn hóa đình Cầu Đor, việc bố trí nguồn kinh phí để thực hiện các hoạt động trong quản lý, nhất là với việc tu bổ, tôn tạo đình còn gặp nhiều khó khăn. Điều này gây ra tác động không nhỏ đến bảo tồn di tích đình Cầu Đor. Khi di tích đình Cầu Đor bị xuống cấp cần được tu bổ, tôn tạo thì lại gặp khó khăn trong việc bố trí kinh phí (dù kinh phí ở nguồn ngân sách hay nguồn xã hội hóa cũng đều còn thiếu). Có những hạng mục cần tu bổ nhưng để xin được kinh phí là rất khó khăn và nếu được thì thường là hạn hẹp. Những năm gần đây, nguồn kinh phí dành cho đình Cầu Đor từ ngân sách đã không được cấp, điều này đã tạo nên khó khăn rất lớn cho công tác tu bổ, tôn tạo di tích.

3.2. Định hướng trong công tác quản lý đình Cầu Đor

3.2.1. Định hướng của Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội

Công tác đầu tiên trong quản lý di tích đó chính là việc kiểm kê, lập danh sách các di tích trên địa bàn thành phố, công tác này đã được hoàn thành vào cuối năm 2015. Với *Quyết định số 41/2016/QĐ-UBND ngày 19/9/2016* của UBND Thành phố ban hành quy định phân cấp quản lý nhà nước một số lĩnh vực hạ tầng, kinh tế - xã hội trên địa bàn thành phố Hà Nội. Thực hiện tu bổ tôn tạo các di tích, hạn chế các vi phạm diện tích mới. Công tác quản lý hoạt động lễ hội ở các di tích đã đi vào nề nếp, trật tự, các di tích đã nhận

được sự quan tâm bảo vệ của cộng đồng nhờ tuyên truyền về văn bản pháp luật liên quan đến di tích, các chủ trương của cấp quản lý di tích.

3.2.2. Định hướng của Ủy ban nhân dân quận Hà Đông

Chủ động nắm bắt rõ thông tin về xu hướng, sở thích của người dân các nước để có những điều chỉnh phù hợp dựa trên các nguồn lực sẵn có của địa phương.

Đổi mới, đa dạng hóa các phương pháp, nội dung tuyên truyền, phổ biến văn bản chỉ đạo, vận động người dân nâng cao ý thức, trách nhiệm của mình trong các hoạt động liên quan đến di tích đình Cầu Đơ. Hướng dẫn, phổ biến cho du khách các giá trị lịch sử văn hóa của di tích đình Cầu Đơ và các nội quy khi đến tham quan đình.

Định hướng quản lý di tích lịch sử đình Cầu Đơ là điều kiện để các giải pháp đưa ra được thống nhất và đúng đắn, tạo hiệu quả cao cho công tác quản lý di tích đình Cầu Đơ.

3.3. Một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả công tác quản lý di tích đình Cầu Đơ

3.3.1. Công tác tuyên truyền pháp luật về di sản văn hóa

Tuyên truyền phổ biến đến cộng đồng dân cư nói chung và dân cư ở những nơi có di tích. Công tác tuyên truyền có thể lồng ghép vào các cuộc họp của tổ dân phố, các hoạt động văn hóa của làng xã. Đặc biệt với thời đại công nghệ 4.0, các tầng lớp nhân dân dù ở nội hay ngoại thành đều có sử dụng các phương tiện liên lạc cá nhân hiện đại, sử dụng mạng internet, các cấp quản lý cần sử dụng phương tiện này để tăng cường sức truyền tải đến từng người dân. Sử dụng các bài viết có nội dung tìm hiểu về Luật di sản đăng lên trên các trang mạng để người dân dễ dàng tiếp cận và tra cứu.

Biến mỗi người dân thành một cộng tác viên tuyên truyền đến với cộng đồng, như vậy công tác này sẽ đi sâu, rộng đến từng vùng cơ sở.

Đưa công tác tuyên truyền vào đến trường học.

Tổ chức các hoạt động văn hóa - văn nghệ, tuyên truyền trực quan, pano, áp phích, khẩu hiệu... tại khu vực di tích, phát trên hệ thống loa phường các chuyên mục, tin bài về Luật di sản và các văn bản chỉ đạo của các cấp quản lý di tích.

3.3.2. Phát huy vai trò của cộng đồng trong bảo tồn, phát huy giá trị di tích

BQL cần tạo điều kiện hơn để người dân tham gia bảo vệ, sử dụng và khai thác giá trị của đình. Khi người dân được trao quyền tự chủ, họ sẽ tích cực hoạt động, gặp sai phạm họ sẽ là những người phát hiện và ngăn chặn kịp thời nhất.

Tổ chức các buổi nói chuyện, tạo sự gần gũi, thu hút đối với người dân, nội dung nên phong phú, đa dạng từ tuyên truyền các văn bản, các tài liệu, giá trị về đình Cầu Đơ nói riêng và di tích nói chung, đặc biệt nâng cao giá trị, vai trò của người dân trong công tác quản lý di tích lịch sử văn hóa.

Thành lập đội tự quản độc của cộng đồng dân cư của làng. Đội tự quản có trách nhiệm, chức năng bảo vệ, giám sát các hoạt động của đình nếu phát hiện sai phạm thì báo cấp quản lý cơ sở để có hướng giải quyết, là đầu mối thông tin giữa người dân và các cấp quản lý.

Tổ chức các cuộc thi tìm hiểu về Luật di sản và các văn bản pháp quy khác liên quan đến di tích, thi tìm hiểu về lịch sử phát triển là giá trị của đình Cầu Đơ.

Các cấp quản lý có thể phối hợp với các trường học trên địa bàn, tổ chức các buổi nói chuyện về Luật, các văn bản dưới luật về di tích lịch sử văn hóa, về đình Cầu Đơ, tổ chức thi tìm hiểu, từ đó gây dựng lên tinh thần bảo vệ, gìn giữ các giá trị văn hóa truyền thống của địa phương.

Thành lập một quỹ riêng chỉ để nhận đóng góp của các cơ quan, tổ chức, các nhân có sự đóng góp kinh phí cho các di tích.

Thành lập BQL quỹ với sự có mặt của chính quyền địa phương, đại diện các đơn vị, các cá nhân có sự đóng góp.

Xã hội hóa trong công tác tuyên truyền, quảng bá về di tích đến đông đảo nhân dân thông qua các kênh thông tin cá nhân.

3.3.3. Bảo tồn, phát huy giá trị của di tích lịch sử văn hóa đình Cầu Đor gắn với hoạt động du lịch

Bộ có thể tổ chức các cuộc giao lưu văn hóa, đem các giá trị nghệ thuật mang đậm bản sắc dân tộc sang giao lưu với các nước. Tổ chức đưa các đoàn biểu diễn nghệ thuật truyền thống sang nước bạn, triển lãm diễn ra có tổ chức hội thảo, thuyết minh về các giá trị của di tích lịch sử văn hóa nước ta.

Xây dựng một đội ngũ cán bộ công nghệ thông tin được đào tạo chuyên sâu, bài bản về vấn đề ứng dụng công nghệ thông tin để quảng bá hình ảnh đất nước ra toàn thế giới.

Kết hợp du lịch các di tích với các hoạt động văn hóa khác mang đậm bản sắc văn hóa Việt.

Đội ngũ nhân sự của du lịch như hướng dẫn viên, dẫn tour không chỉ là những người giỏi ngoại ngữ mà còn phải có sự am hiểu sâu sắc về các di tích lịch sử văn hóa.

Có sự liên kết giữa các địa điểm tham quan, các chuỗi di tích lịch sử văn hóa, phục hồi và mở rộng các làng nghề, làng nghề truyền thống xung quanh di tích, tạo thêm hoạt động trải nghiệm vùng phụ cận di tích.

Hệ thống cơ sở vật chất xung quanh các khu di tích cũng cần được đầu tư.

3.3.4. Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, khen thưởng

Công tác thanh tra, kiểm tra tại cấp cơ sở cần được tổ chức thực hiện trên mọi mặt của công tác quản lý di tích. Thanh tra về mặt quản lý hành chính, công tác tu bổ tôn tạo có giữ được hiện trạng của đình, có sai phạm trong quá trình thực hiện. Thanh kiểm tra về nguồn kinh phí được đầu tư từ các nguồn ngân sách nhà nước, nguồn vốn

xã hội hòa: có sử dụng tiết kiệm, đúng mục đích, có biểu hiện tham nhũng không? Công tác thanh kiểm tra về môi trường xung quanh có được đảm bảo? Có hiện tượng lấn chiếm, xâm hại di tích không?

Ngoài việc tổ chức thanh tra, kiểm tra còn cần phải thực hiện nghiêm túc công tác khen thưởng.

3.3.5. Tăng cường khắc phục một số hạn chế khác

Tạo một không gian sinh hoạt văn hóa cộng đồng chung có đủ các điều kiện cho người dân rèn luyện sức khỏe; xây dựng khu vui chơi cho trẻ em, thu hút các em vào hoạt động vui chơi lành mạnh.

Đối với hiện tượng một số đồ vật cung tiến vào đình của nhân dân chưa thực sự phù hợp với di tích đình Cầu Đơ cũng như văn hóa thuần Việt, vì vậy cấp quản lý cấp cơ sở, Tiểu ban quản lý, bộ phận tiếp nhận đồ cung tiến cần có sự tham gia của cán bộ, cá nhân có am hiểu về vấn đề này. Với vấn đề không gian đình ngày càng bị o bế, thu hẹp và trở nên thiếu tĩnh lặng như không gian vốn thấy trong các di tích lịch sử văn hóa thì cần sự làm việc một cách nghiêm túc của các cấp chính quyền địa phương về quy hoạch đô thị. Quy hoạch cần có cái nhìn tổng thể cho sự phát triển các vùng phụ cận của di tích.

Vận dụng sức mạnh của cộng đồng, xã hội hóa công tác quản lý di tích trong việc quản lý kiến trúc đình Cầu Đơ.

Việc quản lý cảnh quan, môi trường xung quanh đình bằng các hình thức khác: ra quân làm sạch cảnh quan di tích đình Cầu Đơ; quy hoạch các hàng quán vào một khu vực chung để tiện quản lý; bố trí thêm nhiều thùng rác trong và xung quanh đình, ra quy chế chặt chẽ về vứt rác thải...; trồng thêm những cây xanh phù hợp với cảnh quan di tích.

Tích cực học tập và ứng dụng công nghệ thông tin hiện đại vào việc xây dựng các cơ sở dữ liệu về di tích đình Cầu Đơ như hiện trạng về công trình kiến trúc đình, các di vật và đưa ra thời gian cũng như các biện pháp chuyên môn cần thiết.

Với đội ngũ những thành viên của Tiểu ban quản lý di tích Cầu Đơ, thường xuyên học tập, trao đổi kiến thức, kinh nghiệm. Bổ sung thêm những cán bộ có trình độ, chuyên môn vào Tiểu ban quản lý.

Tiểu kết

Hoạt động quản lý di tích ở đình Cầu Đơ là một trong những hoạt động quản lý nhà nước về lĩnh vực văn hóa. Do đó hoạt động quản lý di tích đình Cầu Đơ phải thực hiện theo Luật di sản và các văn bản pháp quy đã được ban hành, có hiệu lực. Hoạt động quản lý đình Cầu Đơ mặc dù có nhiều chuyển biến tích cực trong thời gian qua, tuy nhiên vẫn tồn tại một số vấn đề.

KẾT LUẬN

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận của quản lý di tích lịch sử văn hóa, thực trạng của công tác quản lý di tích đình Cầu Đơ, từ đó chúng tôi đưa ra một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả công tác quản lý di tích đình Cầu Đơ. Các giải pháp được đưa ra:

Nâng cao chất lượng của công tác tuyên truyền quảng bá về pháp luật di sản. Nâng cao chuyên môn của cán bộ phụ trách và tạo những hành động ứng xử chuẩn mực của cán bộ quản lý, cộng đồng dân cư với di tích lịch sử đình Cầu Đơ; Phát huy vai trò của cộng đồng trong bảo tồn và phát huy giá trị di tích. Xã hội hóa trong công tác quản lý di tích, đây là một trong những giải pháp nhằm tận dụng đối đa sức mạnh của cộng đồng cư dân, cũng như các doanh nghiệp, đơn vị đóng trên địa bàn.

Bảo tồn, phát huy giá trị của di tích lịch sử văn hóa đình Cầu Đơ gắn với hoạt động du lịch.

Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, công tác quản lý di tích Cầu Đơ.

Bên cạnh đó cần tăng cường khắc phục một số hạn chế khác trong công tác quản lý di tích đình Cầu Đơ.

Để nâng cao hiệu quả quản lý di tích lịch sử văn hóa đình Cầu Đơ rất cần sự chung tay vào cuộc từ các cấp quản lý cho đến cộng đồng dân cư phường Hà Cầu. Sự thay đổi, nhìn nhận và áp dụng các giải pháp cho công tác quản lý đình sẽ đem lại cho công tác quản lý di tích đình Cầu Đơ được tốt hơn.